

TEVISKĖS AIDAI

S A V A I T R A Š T I S

Leidžia Australijos Lietuvių Katalikų Federacija

Redaktorius Bronius ZUMERIS, 37 Roxburgh Street, Ascot Vale, Vic.
Laukraštį tvarko Redakcinė Komitėja.Prenumeratos kaina metams £3. Kituose kraštuose — £5. Atakuras numeris 1/6. Prenumeratą adresuoti: "Tėviškės Aidai", 18 Henry st., Kensington, Vic. Administr. telef. FF 2355. Skelbimai už skilties colį 8/-.
Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neat-sakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožūra.

Katalikiskoji Akcija

Naujas laikų angoje

M. KRUPAVIČIUS

● KATALIKISKOJI AKCIJA PRAEITYJE IŠJUDINO PASAULIEČIŲ MASĘ VISUOMENINIAM DARBUI BAŽNYCIOJE.

● ŽENASIS PASAULIS MIRSTA, PRASIDEDA NAUJAS LAIKOTARPIS. ŠIOS LŪŽTUVE METU KAT. AKCIJAI IR JOS DARBININKAMS IŠKYLA NAUJI UZDAVINIAI.

"Katalikiskoji Akcija yra oficialus pasauliečių apaštalavimas, kai įsiai dirbamas bažnytinės hierarchijos pavedimu. Tačiau katalikiskoji akcija neturi savintis pasauliečių apaštalavimo monopolio. Yra dar ir kitos laisvos šio darbo sritys, pavyzdžiui administracinės, politinės, socialinės ir ekonominės gyvenimas. Šioms gyvenimo sritims atnaujinti ir įnešti į jas krikščioniškos šviesos reikia daug ir gerai paruoštų žmonių". Pijus XII.

Nereikia būti istoriku, pakanka

tik pasiekti katalikiskajai akcijai skirtą spaudą, kad lengviau įsitikintumėm, kiek ji visame pasaulyje yra pasiekusi ir gera padariusi neįskiriamą ir mūsų tėvynės Lietuvos, Kat. akcija ne tik išugdė ir suformavę vadovaujanti katalikiskąjį elitą, bet ir eilinius katalikus padarė sąmoningais pasauliečių apaštalavimo veikėjais. Jų darbas ir įtaka įnešė naujos šviesos į katalikų mąstyseną ir pažiūrą į katalikybės reikšmę visuomeniniame gyvenime. Iš to fakto lengvai ryškėja ir Pijaus XII pasiryžimas įstatyti pasauliečių apaštalavimą į oficialius Bažnyčios apaštališkos misijos, atremtos į bažnytinę hierarchiją, rėmus.

Tarp jos pasiektų rezultatų ypatingai pažymėtina tai, kad jos dėka katalikai geriau ir giliau suprato Bažnyčios esmę ir įvertino jos visuomeninės struktūros reikšmę didžiosios krizės ir pavojingos lūžtvės, kurią šiandien pasaulis gyvena, metu. Paskutinių maždaug dviejų dešimčių metų laikotarpiu, mokslas apie Bažnyčią žmonių sąmonėje pasidarė nepalyginamai suprantamesnis ir aiškesnis. Kartu su tuo katalikiskajam pasauliui pasidarė suprantamesnė pareiga aktingai dalyvauti žmonių atpirkimo ir išganimo darbe, nes tai ne vienu kunigų

darbas.

Pasauliečiai, kaip Mistinio Kristaus Kūno — Bažnyčios nariai, kartu su kunigais yra atsakingi prieš Dievą ir savo tėvynę už Bažnyčios ir katalikų tikėjimo likimą.

Šiandien pasaulio padėtis yra nepalyginamai pavojingesnė ir daugiau susikomplicavusi ir surizgusi, negu buvo Pijaus XI valdymo metu.

Jau įžengėm į antrą dešimtmetį po antrojo pasaulinio karo, bet pasaulis dar nesulaukė nei taikos, nei tvarkos. Žmonija gyvena skausmingą, neramų ir pavojingą laikotarpį. Niekas nežino, ką atneš rytoj. Visi junta, kad kažkas pasidarė ir kažkas nauja prasideda ne tik ten kur šėlo baisybės, bet ir kur nebuvo girdimas patrankų staigimas nei bombų sprogimas. Šiandien dar nieks nesugeba pasakyti, kokio veido bus besiantintieji laikai. Karas lyg samčiu išmaišė ir šeimą, ir tautas, ir išblaškė po visą pasaulį. Mokslo ir technikos dėka erdvės ir toliai beveik išnyko ir nebeveidina jokio vaidmens tarpusavyje tautų santykiuose. Ta aplinkybė palengvino žmonių ir tautų tarpusavį susisiekimą ir susipratimą bei pagyvino kultūrinį ir tikybinį bendravimą. Atrodytų, kad tokiose sąlygose turėtų pagerėti ir tarptautiniai santykiai.

Tiems santykiams pagerėti turėtų padėti ir susidarę valstybių susiblokavimai.

Bet gyvenamoji tikrovė mums ką kita rodo: senieji valstybių nesusipratimai ir konfliktai savo aštrumą ne tik neprarado, bet, atvirkščiai, dar daugiau paastrėjo, pavojai ir baimė neišnyko ir dar vis žmonių kamuoja, ištisos tautos ir valstybės krauju prakaituoja raudonosios tironijos vergijoje, o tvarka ir taika, apie ką gal niekad tiek nebuvo kalbėta, dar mogaus vilčių nepasiekė.

Tačiau, vis dėlto, šiame sąmyšio ir chaoso vaizde pradeda rodytis tos nežinomos ateities neaiškūs šėšėliai, kurioje tikrai didelį vaidmenį vaidins tikslieji mokslai, atominė jėga ir mechanizacija ir kurioje daugelis techniško organizacijos sričių žmonijai bus bendrų.

Į tą nujauniamą, dar neaiškiai ateičiai ramiai žiūrėti negalima. Ji sukelia visą eilę svarbių klausimų: kokia bus ta naujoji civilizacija? Kas jai nustatys vidinę tvarką? Kokia bus jos dvasia ir kaip joje bus vertinamas žmogus? Ar tas jo vertinimas bus suderintas su nustatytojo Dievo planu? ir t.t.

Mes katalikai giliai tikime ir žinome, kad be Dievo, be Kristaus meilės ir tiesos viešpatavimo visame gyvenime, be jo malonės pagalbos pasaulyje bus nei taikos, nei tvarkos. Mes taip pat gerai žinome, kad be Kristaus Bažnyčios pasaulis Nenusistovės ir nesusitvarkys. Kodėl? Atsakymą duoda pati Bažnyčia.

Bažnyčia žemėje priklauso Dievo planui. Pagal tą planą ji teikia žmonėms per Dievo Sūnų dieviškąjį gyvenimą. Dievo Sūnus tapo žmogumi, kad mus savo kryžiumi atpirtų ir pelnytų mums reikiamą malonį. Tačiau Dievas nori, kad tas malonės gautumėm ne betarpiškai, iš Dievo, bet tarpiškai, per matomąją Bažnyčią — dieviškai — žmogiškai bendruomenę, kurioje galime jungtis ir visuomeniniai su ją bendrauti ir tik tuo būdu Kristaus pelnytomis malonėmis naudotis. Bažnyčia žmonių tarpe yra visada gyvas ir veikias išganymo, Mistinis Kristaus Kūnas.

Kaip Kristus, taip ir Jo Bažnyčia turi dvi prigimtis ir kartu du uždavinius: dieviškąjį ir žmogiškąjį. Dieviškasis yra šventasis tikslas — išganyti žmones ir suteikti tam tikslui pasiekti reikalingas priemones. Žmogiškasis yra matomoji, veikiančioji žmonių

Socializmo Silpneįimas

● SOCIALIZMO VĖLIAVA PAMAZU, BET LEIDŽIASI ILGU STIEBU ŽEMYN. ● NEPASISEKIMAI EUROPOJE IR PAGRINDU KEIČIA PLANAVIMĄ. ● SOCIALINIS TVIRTŲS UŽIMA DEŠINIOSIOS GRUPĖS

"Kur tik maksizmas buvo praktiškai pritaikytas, ten įsiai pasirodė nepajėgus duoti geresnį gyvenimo linkmę.

Tokiu teigimu, paimtu straipsniui motto, William Henry Chamberlin rašo apie "Socializmo nesėkmę" (The Failure of socialism).

SOCIALIZMO BANGA VIRŠONĖJE

"Prieš dvyliką metų, — rašo autorius, — socializmas atrodė lyg būtų ateities banga... Sovietinis komunizmas, tasai brutalus Rytų socializmas, prievarta primestas maskvins vyriausybės ir ekonominę sistemą Lenkijai, Rumunijai, Bulgarijai, Čekoslovakijai, Jugoslavijai ir Rytų Vokietijai". Straipsnio autorius praleido, kad tas pats anksčiau buvo padaryta su Lietuva, Latvija ir Esti-

ja. Jos buvo pirmosios to brutalaus Rytų socializmo aukos.

Iš antros pusės, kaip nurodo William H. Chamberlin, "Britų darbiečių partija, atstovaujanti švelnesnės formos Vakarų socializmą, persvėrė ir laimėjo rinkimuose. Visoje Europoje, išskyrus Šveicariją, Ispaniją ir Portugaliją, socialistai" prakišo vyriausybę; kai kur — Prancūzijoje ir Italijoje — jie buvo sąjungoje su komunistais".

Vadinasi, po praėjusio karo socializmo įsivyravimas Europoje buvo labai ryškus ir nusivertantis. Jis siekė savo viršūnę.

SOCIALIZMO ATOSLŪGIS

"Šiandien, — pastebi W.H. Chamberlin, — vaizdas yra pasikeitęs iki neatpažinimo. Sovietų žiauri intervencija Vengrijos komunizmo įtaką didžiai sumažino.

Visuose didžioje Vakarų Europos tautose socializmas traukiasi, užleidamas vietą dešinim ir centro grupėm. Pasitikejimas laisva kapitalistų rinka ir privacia iniciatyva plačiai pakeičia socialistų planavimą.

DARBIEČIŲ EKSPERIMENTAS

Po karo laimėję Anglijoje rinkimus, darbiečiai šokosi socializmo dogmas taikyti praktikoje. Buvo suvalstybinti geležinkeliai ir anglių kasyklos. Buvo darbininkams sakoma, kad dabar turės tą naudą, kurią turėjo kapitalistai. Pasirodė priešingi reiškiniai. "Nusiskundimas geležinkelių patarnavimu yra pasidaręs per daug dažnas, geležinkeliai tebeduoda nuostolį". "Anglių kasyklose Britanija kasmet netenka pusantro milijono tonų anglies". Darbiečių partija pati supratusi, kad iš jos reformų gero nėra. Vienoje savo konferencijoje jini pasisakė nebe už suvalstybinimą, o už privatus kapitalo investavimą. Prieš partijos žodžiai: "Mes neturime intencijos kištis į bet kurios ben-

drovės vadovavimą jeigu ji daro gerą darbą.

MARKSO VĖLIAVA

NUSILEIDO

Kitą pavyzdį autorius ima iš vakarinės Vokietijos, kuri po karo buvo tokioje padėtyje, kad, rodos, tik "griežta valstybės kontrolė" galėjo kraštą gelbėti. Socializmui buvo geriausias perspektyvos. Tačiau vakarinė Vokietija "atsistatė ir net kitas valstybes pralenkė laisvos iniciatyvos pasitangomis ir konkurencija. To pasiekusi krikščionių demokratų partija, vadovaujama K. Adenauerio ir L. Erhardo. Autorius ypač išskiria pastarojo nuopelnus ūkiniam Vokietijos pakilimui. Tai buvęs "didelis smūgis Vokietijos socialistų", "Mažesnis smūgis įsigalint Hitleriui dauguma darbininkų balsavo už komunistus". Gi praėjusį rudinį "krikščionių demokratų partija (CDU) surinko daugiau kaip pusę balsų pramoniniame Ruhr'o krašte". Vakarų Vokietijoje "socialdemokratų turėjo Markso vėliavą nuleisti ant stiebo žemiau".

KOMUNIZMO ŽINGSNIS

ATGALIOS

Markizmas tvirtai nesilaiko nė pačiame komunizme. Autorius nurodo, kad Marksas laikė "privatinio kapitalizmo velnišku bruozu rekordinį darbą (piecework)". Tą bruozą, deja, dar velniškesnėje formoje turi bolševikinė sistema. Ten kone visus darbas ir atliekamas rekordiniu būdu (darbadiečiai, miško kirtimo normos ir normų normos). "Lenkijoje ir Jugoslavijoje traukiami nuo kolchozų... Chruščiovas kovoja su centralizacija ir biurokratija."

J. STRAUTINIS

5-th floor 306 the Causeway Melbourne

SIUNČIAME Į LIETUVĄ IR USSR

Mes siunčiame Jūsų paruoštus siuntinius iš Australijos ligi 44 svarų bendro svorio.

Mes taip pat priimame užsakyms ir įmokėjimus siuntiniams siunčiamiems per

DAUGAVA . PARCEL SERVICE

Stockholmą, Švediją: tekstilės, apsiavimui, vaistams, maisto produktams ir t.t.

Mūsų įstaiga yra uždaryta pirmadieniais

vežamas į Indiją dar baisiojo nusikaltelių gubernatoriaus Hunterio laikais, 1797 m. 1845 m. darbą pradėjo vario kasyklos. Sidabro, švino ir cinko kasyklos Broken Hills apylinkėje, skaitant nuo 1883 metų yra davusios pajamų už 100.000.000 svarų. Geležį gamina nuo 1848 metų. Be čia minėtų mineralų, Australijoje, iškasama dar įvairių brangakmenių ir retų metalų kaip osmiriją, platiną, be to, šiuo metu yra surastas ir uranijus.

Paruošė Alfars Mikuckas

Terra Australis

Tėsinis iš praėjusio numerio

ir nustatė minimumo kainą i svarą už akrą.

Su minėtaisiais skvateriais valdžia apsiėjo labai atsargiai, nes jai buvo reikalingi jų gaminiai. Reikia pripažinti, kad pirmųjų pionierių gyvenimas buvo ištikrųjų sunkus, nes nebuvo kelių, susisiekimui priemonių, vandens tiekimo įtaisymų. Nei aklimatizuotų sėklų ir gyvulių. Avių ūkyje pirmuoju kelerodžiu buvo jau mums žinomas MacArthur, kuris sukryžiaus Bengalijos avį su anglų avinu ir jų įpėdinius su Spanijos merino, gavo augštos rūšies vilnos avį. Ir šiandien, visiškai priešingai Sir Bank nuomonei, kuris 1803 m. tvirtino, kad čia avys negali vegetuoti, Australija gamina vilnų už 60. 000.000 svarų į metus.

Antras svarbiausias Australijos pajamų šaltinis yra kviečiai. Šioje srityje ypatingai išskilo vienas Cambridge univ. absolventas William Farrer, kuris, kryžiuodamas kviečių rūšį, pasiekė pasaulio garsiąją "Federacijos" kviečių rūšį.

Dabartiniam Queensland'e 1832 metais pradėjo su dideliu pasisekimu kultivuoti cukrašvendres. Bandė auginti ir ryžius, bet buvo padaryta vaikiška klaida šio augalo kultūros vystyme, pasodinant krautuvėje parduodamus ryžius. Žinoma, niekas neišaugo ir buvo nutarta, kad žemė ryžių auginimui netinka. Buvo auginami ir kiti kultūriniai augalai.

Be aukso turtų, čia buvo surasta daug ir kitų mineralų. Pirmas anglių transportas buvo

Nors pradžioje didelę Australijos kolonistų dalį sudarė valkatos, nusikaltėliai ir įvairūs nuotykių ieškotojai, buvo margoje masėje ir vienas kitas tikrai padorus krikščionis, pavyzdžiui, Mr. William Wentworth, kurio laikraščio pirmas numeris išėjo 1824 metais. Jis be baimės skelbė principus apie spaudos laisvę ir kovą despotiškai tvarkai. Savaimė aišku, jis gavo daug skundų, baudų ir kėlėjimų. Laiko bėgyje tačiau teisingumo balsas laimėjo ir jis pasidarė Australijos Gladstonu, bet jam nepasisekė čia sukurti lordų rūmų.

1856 metais susikūrė pirmoji kolonialinė valdžia. Buvo sudaryti duje rūmai — įsta ymdavystės Taryba, kurios narius parenka gubernatorius visam amžiui. Įstatymdavystės Susirinkimas, kurio nariai renkami Vykdamosios valdžios, atseit, ministerių kabineto galva, vadinosi kolonialiniu sekretoriumi. Panaši konstitucinė tvarka buvo sukurta ir kitose Federacijos valstybėse. Taip pamažu Australijai vis daugiau pasisekė nusikratyti Anglijos valdymo. Gavusi nesmagią pamoką iš JAV, Anglija pasirinko kitą būdą ir apsiėmė su kolonijomis, kad Australiją neprarastų, panašiai kaip ir Amerikos. Todėl 1887 metais karalienė Viktorija Londone sušaukė pirmąją kolonijų konferenciją, kurioje Australijos atstovai galėjo pilna teisiai kalbėti ir pareikšti savo nuomones.

Praėjus 14 metų iki karalienės Viktorija iš Balmoral pilies balkono iškilmingai paskelbė Australijos kraštą dominija. Tai įvyko 1901 metais sausio 1 dieną ir jau tų pačių metų gegužės 9 d. Yorko hercogas, vėlesnis — Jurgis V, Parodos piliję Melbourne, formaliai atidarė pirmąjį federalinį parlamentą. Federalinis parlamento pirmas posėdis Canberroje įvyko 1927 metais gegužės 1 dieną, kurį atidarė Anglijos karalius Jurgis VI, tuo laiku Yorko hercogas.

Australijos kūrime didelę rolę vaidina amerikiečiai. Po aukso atradimo Australijoje, amerikiečiai šio krašto turgų užkariavo su tikru įsibrovėlių tempu. Jie siuntė kapstukus, kastuvus, dažus, ratas, alkoholį, tabaką, miltus, konservus, manufaktūrą ir t.t. Jeigu dar 1852 metais į Melbourne atplaukė tik 13 laivų iš JAV su kroviniais už 60.363 svarų, tai jau sekantiais metais jų skaičius buvo 134 su kroviniais - 1.668.606 svarų! Amerikiečių firmos pastatė geležinkelius, tiltus, dirbtuves — maždaug visose didesniuose miestuose.

Australijoje surastieji turtai greit atkreipė ir kitų kraštų dėmesį, kurie pradėjo puoselėti mintį apie jos okupaciją pasinaudojant Anglijos karais. Jau Napoleonas turėjo tokią idėją. Todėl 1807 metais Australijoje atsirado pirmoji "namų" armija iš 600 vyrų, kuri vėliau išaugo į garsiąją Australijos reguliarią armiją. Australiečiai yra dalyvavę daugelyje karų: 1885 metais Sudane, 1899 metais būrų kare Pietų Afrikoje, 1900 metais taip vadina-mų bokserių sukilime Kinijoje, pirmajame pasaulio kare ANZAC (Sujungtos Australijos ir Naujos Zelandijos armijos) užsitaravo pasaulio garbę, antrajame pasauliniame kare ir Korejoje. Australijos karo laivyno pradžią yra 1913 metai, vėliau susikūrė ir aviacija.

Taip iš mažos nusikaltėlių kolonijos per 170 metų išaugo tvirta demokratiškųjų kraštų federacija. Bjaurusis ančiukas pavirto gražią gulbe.

(Pabaiga)

Tais pačiais metais Dr. Kerr prie Bathurst surado didžiausią bet kada pasaulyje surastą aukso gabalą, svėrusį 106 svarus! — Australiečius apėmė tikras aukso drugys. Suradus aukso laukus Ballarat ir Bendigo srityse, Melbourne laikinai ištuštėjo ir nebuvo, kas dirbtų. Maisto ir darbo jėgos kainos pakilo iki negirdėtų aukštumų. Net gubernatoriaus tarnautojai buvo priversti sau maistą parsivežti vienraičiai. Neuzligo į Viktoriją pradėjo skubėti žmonės iš visų pasaulio kraštų ir 1852 metais į Melbourne kas savaitę atvažiuodavo apie 3.000 žmonių. Nelyginant būrininkai mostelėjus, normaliai augantis miestas pavirto sąslavų krūva ir šimtai naujai įsteigtų salionų su visais charakteringais priedais padarė tokį chaosą, kad tiktai Amerikos laukiniai vakarai savo žydejimo laikais galėjo sukurti ką nor panašaus.

Vogimai, užmušimai ir prievartavimai buvo kasdieniniai atsitikimai. Aukso kasėjai ateidavo ir išeidavo. Kuris neturėjo laimės kasime, tas iškaulino iš laimingųjų. Sen ir ten buvo matomos didesnės palapinės su išdžiūtais užrašais: "Kalvis, stalius ir dantistas", arba "Kirpėjas ir dantų traukėjas" Iškabos "Limonado pardavėjas" savininkas paprastai prekiaavo tais laikais populiariu gėrimu — "sutruškinam kamuoku" — pagaminto iš cocculus indicus (karčios ir nuodingos Indijos krūmų uogos), vyno, cayenne arba raudonųjų pipirų ir romo mišinio. Pasistiprinę tokiu pragarišku gėrimu, vyrai tada ir padirbdavo pragaro vertus darbus... Skaitant tų laikų laikraščius, sutinkami pranešimai: "Gyvas iškeptas. Neidentifikuojamas", arba: "Su kastuvu perskelta kamuokė, kūnas apsvilintas", ir pan.

Tarp kitko naujieji milijonieriai nerūpestingai smagindavo iki pašėlimo. Banknotais užsidėgdavo pypkes arba įsidėgdavo juos tarp

dviejų duonos riekių ir suvalgydavo, tokiu būdu demonstruodami savo turtingumą. Vestuvės būdavo rengiamos su banališkiausiu puošnumu. Jaunąją apkarstydavo kaip karuselę ir važinėdavo puošnioj karietoj po miestą. Kai kurie susituokdavo net keliose, skirtingose bažnyčiose po keletą kartų, kad galėtų daugiau kartų pademonstruoti savo margaį korsovažiavimą.

1854 metais įvyko garsusis Eureka sukilimas, nes valdžia pareikalavo mokesčių iš kiekvieno aukso ieškotojo po i svarą į mėnesį, kurį reikėjo sumokėti visvien ar tasai buvo aukso suradęs ar ne,

Daugiausia aukso buvo surasta 1853 metais, įkainuojant pinigais už 12.600.000 svarų. Iki 1931 metų Australijoje surastoj aukso bendra vertė siekė 150.000.000 svarų.

Anais brutaliai romantikais pionierių laikais be banditų, spekuliantų ir aukso kasėjų išliko dar vienas žmonių luomas Squatters. Vienas kitas tų squatterių visai gerai pasižymėdavo kuriuo nors iš ankščiau minėtųjų amatų, arba net visais kartu. Šiaip jie buvo gana puiūs vyrai, bet jų sipnybė buvo pasisavinti viską, kas nebuvo prišti. Jie patys sau numatodavo žemės gabalą ir pritaikydavo jį gyvulių auginimui. Gyvulių paprastai prisivogdavo. Australijos valdžiai geriau susiorganizavus, jie vėliau turėjo už žemę sumokėti. Pradžioje niekas žemę nesijodavo. Gubernatoriai ją paprastai skirdavo kaip dovaną vedusioms moterims.

1837 metais į Pietų Australiją atkeliavo grupė vokiečių, kurie visai rimtai pradėjo žemės apdirbimą. Po to sukruto ir anglai. Anglijos valdžia nustatė, kad kievienas, kuris gali įmokėti 5120 svarų, gali gauti 8 kv. mylias žemės. Taip vienas turtoolis tučiuojau nusipirko plotą už 15.000 svarų. Šie milžiniški žemės plotai, darbo rankų trūkstant, stovėjo neapdirbti, todėl valdžia jau 1842 metais šį įstatymą panaikino

Lietuva Turi Buti Isvaduota

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 40 m. SUKAKTIES PROGA, VASARIO 16 d. MINĖJIME, MELBOURNE, p. K. MIELDAŽYS SKAITĖ TURININGĄ PASKAITĄ, KURIOS PAGRINDINES MINTIS ČIA TALPINAME.

Prelegentas plačiai nušvietęs lietuvių tautos pastangas kovoje su pavergėjais rusais, aktyvų pasipriešinimą sulenkėjimo bangai, „Aušros“, „Varpo“ ir kitų lietuviškų laikraščių reikšmę tautos sąmonės žadime, nušvietęs lietuvių konferencijų JAV, Šveicarijoje, Rusijoje ir pagaliau Vilniuje nutarimus, priėjo prie Lietuvos Tarybos istorinio akto — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo.

NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTĄ SKELBIANT

Kraštas buvo Vokiečių okupuotas ir Berlyno vyriausybė atsisakė pripažinti Lietuvos Valstybę pagal Vasario 16 d. nutarimą. Tik Vokietijai pralaimėjus karą, buvo leista sudaryti Lietuvos vyriausybę, kuri lapkričio mėn. 11 d. pradėjo veikti. Ankstyvesnis Lietuvos vyriausybės žmonių įsitikinimas, kad taikingos ir demokratijos Lietuvos niekas nepuls ir Lietuvai tereikės milicijos sienoms saugoti ir policijos vidaus saugumui palaikyti — pasirodė visiškai klaidingas. Bolševikų gaujos sekė paskui besitraukiančius vokiečius ir įsiveržė į Lietuvą.

Teko paskubomis organizuoti Lietuvos kariuomenę. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui pritarė visa Lietuva ir tūkstautiniai savanoriai išėjo ginti savo kraštą.

TAUTA UŽSIMOJIMUS PATEISINO

Per 22 Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metus įrodė pasauliui, kad Lietuviai tauta, trokšusi ir ilgai kovojusi dėl Nepriklausomos Lietuvos atstatymo, pateisino Vasario 16-tosios nutarimą ir jį įgyvendino.

Nors dabar Lietuva yra rusiškąjį teroro pančiuose, bet visas laisvasis pasaulis tepripažįsta tik tokią Lietuvą, kokia ji kėlėsi Vasario 16-tosios nutarimu. Lietuviai, minėdami Vasario 16-tąją didžiuojasi savo ilgos kovos vaisiais. Lietuviškas tautiškas iškovojęs Lietuvai Nepriklausomybę ir kraštą pastatė savarankiškų valstybių tarpe.

NEUŽMIRSKIME!

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas vyko tada, kada kitos Valstybės Lietuvą skaitė mirusia tauta.

TERORO ŠELIMAS

Antrojo pasaulinio karo metu, Lietuva vėl buvo priešų okupuota. Kraštas labai nukentėjo ir dar kencia. Rusiškasis komunizmas prarijo visą Lietuvos turtą, Sibiro taigas papildė lietuviais tremtiniais ir su visokiais darbadariais stengiasi kiekvieną lietuvių nusilpninti fiziniškai.

Karui pasibaigus, keliasdešimt tūkstančių lietuvių atsidūrė vakarų Sąjungininkų globoje. Negrįžome į okupuotą Kraštą, bet pasklidome po platųjį pasaulį. Tuo tarpu okupuotoj Lietuvoje karas nesibaigė: Lietuvos partizanai vėl

SOVIETAI MATĖ SNIEGŽMOGĮ

Jau daug kartų spaudoje buvo kalbėta, kad ekspedicijos Himalajų kalnuose pastebėdavo keistas pėdas sniege arba matydavo taip vadinamą sniego žmogų. Praeitą vasarą Pamire buvo sovietų hidrologinė ekspedicija. Jai vadovavo A.G. Pronin. „Komso molskaja Pravda“ sausio 15 d. talpina šitokią A.G. Pronino pasakojimą apie Pamiro sniegožmogį: „1957 m. rugpjūčio 10 d. priėjome glečeri. Išžvalgant Balandrik upės vagą ir krantus, pasitebjome, kad glečeri gerokai atitūkęs nuo upės ir dalis pakrančių laisva nuo ledo. Pietinėje dalyje, maždaug 500 m. aukštumoje, man netikėtai krito į akį kažkoks keistas padaras stovį už vienos staciono uolų iškyšulio. Mūsų ekspedicija buvo informuota, kad Pamiro kalnų sritys yra visiškai neapgyventos ir kad čia niekur nerasi jokio kaimo. Iš kart

išėjo ginti savo kraštą: Jis geriau pasirinko mirtį savo tėvų žemėje, negu nešti vergo pančius Sibiro plotuose.

LIETUVIAIS PRIVALOME BŪTI

Šiandien, kada Kraštas kencia ne vien okupaciją, bet ir asmenišką laisvės nustojimą, kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų, ar tai kolūkyje, ar šaltojo Sibiro plotuose ar tremtyje, jis jaučiasi garbingos senosios Lietuvos ainis ir tikisi sulaukti tą dieną, kada Vasario 16-tosios nutarimas vėl bus vykdomas.

Mes tremtiniai neturime palūžti, bet turime sekti mūsų garbingų tautiečių pramintais tremtiniais takais. Turime skelbti pasauliui apie rusiškąjį komunizmo pavojų ir reikalauti atitaisyti padarytas skriaudas Lietuvai. Turime siekti mūsų Kraštui laisvės. Pasitikėkime savo jėgomis ir dirbkime, nelaukdami jokių politinių pasikeitimų.

Būkime sąmoningais lietuviais, ilgėkimės savo Krašto, mylėkime savo kalbą ir savo vaikus išmokykime gerai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Stiprinkime moralškai ir kurikimės materialiai. Siekime aukštojo mokslo, amatų ir visa tai, kas šiandien gyvenime yra reikalinga.

Ruoškimės, kad Tėvynei vėl pasaukus, visi būtume naudingi Lietuvai ir kad galėtume užtikrinti mūsų Kraštui, gerą, gražų ir ramų rytojį.

Pozeminiai Rusu Miestai

KUR GAMINAMI VAKARIEČIŲ ATOMINIAI GINKLAI — ŽINO KUONE KIEKVIENAS. VAKARIEČIAI SAVO PASLAPČIŲ IŠSAUGOTI NEMOKA. TUO TARPU RUSAI SAVO KARINIS PASLAPTIS VYKUSIAI APSAUGOJA.

Tačiau nors ir labai saugojamos paslaptys ilgainiui išryškėja. Nors ir gerai paslėpti rusų atominiai miestai, šiandien vakariečiams yra žinomi. Šnipai, pabėgėliai, buv. vergai atidengia daug paslapties: Ypatinai daug žinių yra surinkusi slaugė Wilma Witkowska, kuri buvo pasmerkta 10 metų priverčiamajam darbu Kotlas stovykloje. Stovykloje ji ėjo slaugė pareigas.

Reikia priminti, kad pasmerktieji neturi jau nieko ko prarasti, todėl yra žymiai atviresni ir plepesni nei „komunistinė laisvė“ esantieji.

Rusų atominiai miestai, arba tos vietovės, kuriose sukoncentruota visa atominė gamyba ir laboratorijos, skirstomos į tris sritis:

Pirmoji ir pati svarbiausia vieta mažų kelių atsiremia į Archangelsko uostą ir tęsiasi Pauraliu, apimdama Koltas — Keras — Ust — Zilma — Mesen miestus, upių Pinega, Mesen ir Vaska slėnius.

Minėti miestai ir atskiros vietovės sujungtos slaptomis geležin-

pamaniau, kad gal meška. Kai atsipeikėjau iš nušėbimo, pradėjau atidžiau stebėti šį gyvą padarą. Tuoju supratau, kad tai ne meška, bet kažkoks gyvas sutvėrimas, panašus į žmogų. Jis stovėjo ant dviejų kojų, kiek palinkęs į priekį; apdaro neturėjo jokio. Jo kūnas buvo padengtas ružavai pilkais, trumpais ir tankiais plaukais; rankos atrodė labai ilgos. Man kilo mintis, kad turiu reikalą su jėta, t.y. sniegožmogiu. Tas sniegožmogis pasitraukė nuo uolos ir, pabėgęs kokius 200 m., dingo už uolos. Aš turėjau progos stebėti jį kokias 5-8 minutes.

Pronin toliau pasakoja, kad jis po 3 dienų grįžęs į tą vietą. „Buvo 6 valanda vakaro, ir saulė apšvietė kalnų viršūnes. Sniegožmogis pasirodė toje pačioje vietoje. Ir dabar bėgė jis ant dviejų kojų ir greit įspuko į vieną kalnų plyšį, tur būt, į urvą“.

Apie trečią zoną apčiuopiamų davinijų yra patiekę du rusai, kuriems yra pavykę sunkiai tikėtini būdu pasprukti. Tuodu vyrai — Michel Romanenko, technikas ir Jannady Rhomyakov, inžinierius, — pasakoja, kad „atomgrad“ kūrimas ten prasidėjo nuo 1947 ir baigėsi 1954. Po kalnais išaugo ištisi fabrikai ir miestai, kuriuose vergai gamina laisvo pasaulio užkariavimui pragaros ginklus.

Vargas Tebesiaucia Lietuvoje

VIEŅAI KLAIPĖDOS KRAŠTO GYVENTOJAI TAM TIKRŲ APLINKYBIŲ DĖKA NESEŅIAI PAVYKO PERSIKELTI Į VAKARŲ VOKIETIJĄ. „ELTOS INFORMACIJŲ“ BENDRADARBIS TUREJO PROGOS SU JA PASIKALBĖTI IR PATIRTI KAI KURIŲ DUOMENŲ APIE GYVENIMĄ KLAIPĖDOS KRAŠTE DABARTIES SĄLYGOSE, YPAČ SILUTĖS RAJONE, TIK PO ILGŲ METŲ PASTANGŲ IR PASIRUOŠIMŲ JAI PAVYKO IŠVYKTI.

MENKI ATLYGINIMAI VERČIA ŽMONES IEŠKOTIS PASALINŲ UŽDARBIŲ

Moteris, dirbusi vienos įstaigos ūkio dalyje, uždirbdavo, mėnesį 300 rublių. Mėnesį dirbusi galėjo už savo uždarbį nusipirkti vieną porą moteriškų batelių ir dvį poros kopjinių, jei pinigų nebūtų niekam kitam išleidusi. Iš to matyti, kokie menki tie uždarbiai. Anot jos, tokiais atlyginimais turi patenkinti maždaug 80 % visų dirbančiųjų. Ypatinai menki esą atlyginimai visokių sandėlininkų, prekybos tarnautojų ir panašių profesijų. Sovietinė valdžia matyt iš anksto skaito, jog šitiems tarnautojams saime vis šiek tiek „nubyrą“ nuo prekių ar gaminių apyvartos. Tad ir nesą nuostaba, kad daugumas gamyboje ar prekyboje dalyvaujančių darbuotojų stengiasi „iš šalies“ bent kiek užsidirbti.

KAIP ATSIKIO SENAM SILUTĖS KOMUNISTUI

Kaip žinia, Klaipėdos krašte jau prieš karą buvo maža sauželė komunistų, dažniausia vokiečių tautybės, kurių viena dalis, Hitleriui kraštą užvaldžius, perėjo prie nacionalsocialistų, kita dalis žuvo per karą ar po karo, o

kelių linijomis, statytomis tarp 1945 — 1950 m. Netikėtai kas ten atsidūręs, kad ir akykas užsieniečių šnipas, iš lauko nieko įtartinio negalėtų pastebėti. Visi pastatai ir dirbtuvės įrengtos giliai po žeme, pilno ir cemento storų sienų rūsiuose. Iš lauko tegalėtų pastebėti tik didžiulius aerodromus, kuriuose parengties stovy išrikuotos Migugretos. Ten 1951 — 52 įvyko keli dideli sprogimai, palaidoję tūkstančius eilinių ir specialistų technikų kalinių, sugaudytų iš visų pasaulio kraštų.

Apie tai pasakojo gyvas liudininkas, kuris buvo atsiųstas maldinti vengrų ir pats pasirinko kelią į Vakarų laisvę.

Antras „automgradas“, apie kurį teturima mažiau davinijų, išmėtytas tarp Jenisei ir Lena upių. Ten taip pat slaptos traukinijų linijos jungia Cangatovsk — Tura — Duniskoje — Osernoje — Chatangtoje — Suntar. Tą vietą taip rusai saugoja, kad joms neleidžia įvažiuoti jokiam laisvam gelžkeliui. Traukiniais atvažiuos ligi pakraštinių stočių, visą personalas pakeičiamas kaliniais, kurie lydimi stiprių sargybų, toliau veža atgabentą žaląvą.

Trečioji zona sukoncentruota šiaurės rytų Sibire pagal upę Kolymą ir jos intakus.

Ši vieta skiriasi nuo kitų tuo, kad labai kalnuota. Kiek nepatogi keliams, tiek gera po kalnais iškaustuose tuneliuose slėpti atominę bei kitokią karinę pramonę, kurią iš ten išskirstyti nelengva būtų nė pačiom stipriausiom ameriekiečių atominėm bombom.

Apie trečią zoną apčiuopiamų davinijų yra patiekę du rusai, kuriems yra pavykę sunkiai tikėtini būdu pasprukti. Tuodu vyrai — Michel Romanenko, technikas ir Jannady Rhomyakov, inžinierius, — pasakoja, kad „atomgrad“ kūrimas ten prasidėjo nuo 1947 ir baigėsi 1954. Po kalnais išaugo ištisi fabrikai ir miestai, kuriuose vergai gamina laisvo pasaulio užkariavimui pragaros ginklus.

Silutės rajone, kurio gyvulių prieauglį gabendavo net į kitus kraštus. Būna kolūkių, kurie sovietinės santvarkos dėka visai nusigyvena. Taip atsitiko 1954 metais su vienu Silutės rajono kolūkiu (rodos „Pajūrio“ vardo). Kolūkis subankrutėjo, gyvuliai ištipo, kolūkiečiai badavo. Kolūkiečiams niekas kitas nebeliko kaip prašyti valdžios, kad kolūkį paverstų „tarybinu ūkiu“ (sovchozu), kas ir buvo padaryta. Sovietiniai valdžiai to tik ir reikia, kad ji visa daugiau ir savo rankas paimitų. O darbininkai atlyginimus už darbą pradėjo įtvarkingiau gauti, nors tie atlyginimai ir menki. Kur kolūkių vadovybėje pasitaiko girtuoklių, ten turėtų ypatingai trūksta. Būna, kad tokie „vadovai“ daugiau užsilinėja samagono varymu, negu kolūkių tvarkymu, nes naminės varymas ir pardavinėjimas duoda didelį pelną. Kolūkiečiai iš vienkienų ir bendras sodybas nekeliama, nes tokių naujų pastatų nėra. Nėra tam nei pinigų nei kolūkiečių noro.

SILUTĖS TURGAI

Turgai Silutėje būna trečiadieniais ir sekmadieniais. Kolūkiečiai ir tarnautojai, darbininkai iš savo priesodinių sklypų į turgą atgabendavo visko. Kainos 1957 me-

ty antroje pusėje buvo tokios: Kiaulienos kg 19-20 rb., Jautienos kg 12-14 rb., Veršienos kg 7-8 rb., Lašinių kg 32-35 rb., Svies to kg 20-24 rb.

Silutės kirpyklose vyrai už plaukų kirpimą mokėdavo po 2 rublius, moterys už pastovią šukuoseną 25 rublius, už vandeninę šukuoseną 6 rublius. Britvų ir skutimuisį peiliukų tik pastaraisiais laikais ėmė daugiau pasirodyti. Iki 1955 metų jų nebuvo galima gauti arba labai sunkiai.

KUR KOKIOS ĮSTAIGOS Silutės mieste po karo pastatytas tik vienas antras naujas vald. pastatas, jų tarpe Meioracijos stotis. Šiaip statyba ilgą laiką buvo visiškai užsnūdusi. Iš prieškarinių laikų žinomi pastatai tarnauja tokiems tikslams: Pieninė veikla kaip ir serdau, Turgaus halėje baigiama statyti baldų fabriką. Herderio vardo mokykloje dabar veikia lietuvių vidurinė mokykla. Lietuvių gimnazijos buvusiose patalpose rusų septyniame mokykla. Pradinių mokyklų pastatai ir dabar naudojami tokių mokyklų reikalingam. Kalėjimo Silutėje dabar jau nėra. Jo patalpose įsikūrė Žemės ūkio mechanizacijos mokykla.

Permainingas likimas buvo Macikų patalpose, kur prieš karą buvo Lietuvos kariuomenės kuopa. 1946/47 metais čia buvo laikomi vokiečių karo belaisviai. Nuo 1947 metų iki 1955 metų čia veikė priverstinio darbo stovykla, savo rūšies kacetas. Čia buvo laikomi kaliniai su baudomis iki 2 metų. Dabar Macikuose yra senelių prieglauda. — Buv. Koltz'o lentpiuvė veikia ir dabar, net buvo praplėsta.

Silutėje veikia kaulų tuberkuliozės kliniką, kurioje gydomi tikrai vaikai (virš 100). Jai vadovauja gydytoja Miliukienė, kurios vyras yra Silutės miesto ligoninės vyr. gydytojas. Vaikams prie klinikos įrengta septynių metų mokykla. Dantų gydytoja čia yra Petrulytė.

RUSŲ PAČIAME KRAŠTE KAIP IR NESĄ. JIE DAUGIAUSIA TELKIASI MIESTUOSE IR MIESTELIUOSE. IŠ ŽYDŲ TAUTYBĖS PILIEČIŲ SILUTĖJE BEGŪNŲ TIK 3 ŠEIMOS: ATSKRAUSTĘ IŠ KRETINGOS ALIJAŠOVAS IR ČINAS IR NEŽINIA IŠ KUR ATVYKĘS SINGER. UŽ TAI LABAI DAUG ŽYDŲ GYVENA KAUNE IR VILNIUJE.

PARTIZANŲ LAIKOTARPIS BUVĖS ŠIURPUS

Anot atvykusios klaipėdietės, paskutinieji partizanai iš miškų grįžę ir pasidavę milicijai 1953 metais vasarą. Jų būk jau niekas nebuvo. Po 2 savaites daboklės juos išleisdė laisvės ir šiandien jie jau gyvena kaip ir kiti tarybiniai piliečiai.

Maždaug nuo to laiko esą baigėsi ir masiniai suimtinėjimai ir kitokie masiniai persekiojimai. Tačiau iki 1952 metų Silutės rajone buvo išduota daug žmonių, jei ne partizanų, tai milicijos. Ir vieni ir kiti naudojo šaunamuosius ginklus labai dažnai, o kartais aukomis likdavo ir nekalti žmonės.

Girtavimas ir Silutėje labai paplitęs. Tik paskutiniu metu milicija pradėjo įsigėrusiuosius gaudyti ir juos administraciniai bausiti 2 savaitėm daboklės. Girtuokliams tada tenka sluoti gatves, valyti rarus ir panašius darbus atlikti, kur juos visi praeiviai gali stebėti ir pažinti. To potvarkio įsigaliojimo pradžioje buvo atsitikimų, kad net sovietinio vykdomojo komiteto ir kitų žinybų tarnautojai tokomis sąlygomis turėdavo sluoti gatves. Nuo to laiko viešas girtavimas ir skandalizimas bent kiek aprimo. Policinijai valandų nei mieste, nei krašte jau nėsą.

ŽVILGSNIS Į KLAIPĖDOS MIESTĄ

Moterys lankydavosi Klaipėdos mieste. Jos nuomone, Klaipėdos miestas ir gyventojų skaičius labai išaugęs (sovietinių pareigūnų duomenimis mieste dabar esą apie 100.000 gyventojų. E.), bet naujų statybų kokybė esanti gan bloga. Namai jau po dviejų metų atrodo taip, lyg būtų 30 me-

ty antroje pusėje buvo tokios: Kiaulienos kg 19-20 rb., Jautienos kg 12-14 rb., Veršienos kg 7-8 rb., Lašinių kg 32-35 rb., Svies to kg 20-24 rb.

Silutės kirpyklose vyrai už plaukų kirpimą mokėdavo po 2 rublius, moterys už pastovią šukuoseną 25 rublius, už vandeninę šukuoseną 6 rublius. Britvų ir skutimuisį peiliukų tik pastaraisiais laikais ėmė daugiau pasirodyti. Iki 1955 metų jų nebuvo galima gauti arba labai sunkiai.

KUR KOKIOS ĮSTAIGOS Silutės mieste po karo pastatytas tik vienas antras naujas vald. pastatas, jų tarpe Meioracijos stotis. Šiaip statyba ilgą laiką buvo visiškai užsnūdusi. Iš prieškarinių laikų žinomi pastatai tarnauja tokiems tikslams: Pieninė veikla kaip ir serdau, Turgaus halėje baigiama statyti baldų fabriką. Herderio vardo mokykloje dabar veikia lietuvių vidurinė mokykla. Lietuvių gimnazijos buvusiose patalpose rusų septyniame mokykla. Pradinių mokyklų pastatai ir dabar naudojami tokių mokyklų reikalingam. Kalėjimo Silutėje dabar jau nėra. Jo patalpose įsikūrė Žemės ūkio mechanizacijos mokykla.

Permainingas likimas buvo Macikų patalpose, kur prieš karą buvo Lietuvos kariuomenės kuopa. 1946/47 metais čia buvo laikomi vokiečių karo belaisviai. Nuo 1947 metų iki 1955 metų čia veikė priverstinio darbo stovykla, savo rūšies kacetas. Čia buvo laikomi kaliniai su baudomis iki 2 metų. Dabar Macikuose yra senelių prieglauda. — Buv. Koltz'o lentpiuvė veikia ir dabar, net buvo praplėsta.

Silutėje veikia kaulų tuberkuliozės kliniką, kurioje gydomi tikrai vaikai (virš 100). Jai vadovauja gydytoja Miliukienė, kurios vyras yra Silutės miesto ligoninės vyr. gydytojas. Vaikams prie klinikos įrengta septynių metų mokykla. Dantų gydytoja čia yra Petrulytė.

Rusų pačiame krašte kaip ir nesą. Jie daugiausia telkiasi miestuose ir miesteliuose. Iš žydų tautybės piliečių Silutėje begūnų tik 3 šeimos: atskraustę iš Kretingos Alijašovas ir Činas ir nežinia iš kur atvykęs Singer. Už tai labai daug žydų gyvena Kaune ir Vilniuje.

Partizanų laikotarpis buvęs šiurpus. Anot atvykusios klaipėdietės, paskutinieji partizanai iš miškų grįžę ir pasidavę milicijai 1953 metais vasarą. Jų būk jau niekas nebuvo. Po 2 savaites daboklės juos išleisdė laisvės ir šiandien jie jau gyvena kaip ir kiti tarybiniai piliečiai.

Maždaug nuo to laiko esą baigėsi ir masiniai suimtinėjimai ir kitokie masiniai persekiojimai. Tačiau iki 1952 metų Silutės rajone buvo išduota daug žmonių, jei ne partizanų, tai milicijos. Ir vieni ir kiti naudojo šaunamuosius ginklus labai dažnai, o kartais aukomis likdavo ir nekalti žmonės.

Girtavimas ir Silutėje labai paplitęs. Tik paskutiniu metu milicija pradėjo įsigėrusiuosius gaudyti ir juos administraciniai bausiti 2 savaitėm daboklės. Girtuokliams tada tenka sluoti gatves, valyti rarus ir panašius darbus atlikti, kur juos visi praeiviai gali stebėti ir pažinti. To potvarkio įsigaliojimo pradžioje buvo atsitikimų, kad net sovietinio vykdomojo komiteto ir kitų žinybų tarnautojai tokomis sąlygomis turėdavo sluoti gatves. Nuo to laiko viešas girtavimas ir skandalizimas bent kiek aprimo. Policinijai valandų nei mieste, nei krašte jau nėsą.

Žvilgsnis į Klaipėdos miestą. Moterys lankydavosi Klaipėdos mieste. Jos nuomone, Klaipėdos miestas ir gyventojų skaičius labai išaugęs (sovietinių pareigūnų duomenimis mieste dabar esą apie 100.000 gyventojų. E.), bet naujų statybų kokybė esanti gan bloga. Namai jau po dviejų metų atrodo taip, lyg būtų 30 me-

ty antroje pusėje buvo tokios: Kiaulienos kg 19-20 rb., Jautienos kg 12-14 rb., Veršienos kg 7-8 rb., Lašinių kg 32-35 rb., Svies to kg 20-24 rb.

Silutės kirpyklose vyrai už plaukų kirpimą mokėdavo po 2 rublius, moterys už pastovią šukuoseną 25 rublius, už vandeninę šukuoseną 6 rublius. Britvų ir skutimuisį peiliukų tik pastaraisiais laikais ėmė daugiau pasirodyti. Iki 1955 metų jų nebuvo galima gauti arba labai sunkiai.

KUR KOKIOS ĮSTAIGOS

Silutės mieste po karo pastatytas tik vienas antras naujas vald. pastatas, jų tarpe Meioracijos stotis. Šiaip statyba ilgą laiką buvo visiškai užsnūdusi. Iš prieškarinių laikų žinomi pastatai tarnauja tokiems tikslams: Pieninė veikla kaip ir serdau, Turgaus halėje baigiama statyti baldų fabriką. Herderio vardo mokykloje dabar veikia lietuvių vidurinė mokykla. Lietuvių gimnazijos buvusiose patalpose rusų septyniame mokykla. Pradinių mokyklų pastatai ir dabar naudojami tokių mokyklų reikalingam. Kalėjimo Silutėje dabar jau nėra. Jo patalpose įsikūrė Žemės ūkio mechanizacijos mokykla.

Permainingas likimas buvo Macikų patalpose, kur prieš karą buvo Lietuvos kariuomenės kuopa. 1946/47 metais čia buvo laikomi vokiečių karo belaisviai. Nuo 1947 metų iki 1955 metų čia veikė priverstinio darbo stovykla, savo rūšies kacetas. Čia buvo laikomi kaliniai su baudomis iki 2 metų. Dabar Macikuose yra senelių prieglauda. — Buv. Koltz'o lentpiuvė veikia ir dabar, net buvo praplėsta.

Silutėje veikia kaulų tuberkuliozės kliniką, kurioje gydomi tikrai vaikai (virš 100). Jai vadovauja gydytoja Miliukienė, kurios vyras yra Silutės miesto ligoninės vyr. gydytojas. Vaikams prie klinikos įrengta septynių metų mokykla. Dantų gydytoja čia yra Petrulytė.

Rusų pačiame krašte kaip ir nesą. Jie daugiausia telkiasi miestuose ir miesteliuose. Iš žydų tautybės piliečių Silutėje begūnų tik 3 šeimos: atskraustę iš Kretingos Alijašovas ir Činas ir nežinia iš kur atvykęs Singer. Už tai labai daug žydų gyvena Kaune ir Vilniuje.

PARTIZANŲ LAIKOTARPIS BUVĖS ŠIURPUS

Anot atvykusios klaipėdietės, paskutinieji partizanai iš miškų grįžę ir pasidavę milicijai 1953 metais vasarą. Jų būk jau niekas nebuvo. Po 2 savaites daboklės juos išleisdė laisvės ir šiandien jie jau gyvena kaip ir kiti tarybiniai piliečiai.

NE MAŽAI LIETUVIŲ KARALIAUČIUJE

Klaipėdietė pasakoja, kad tekę taip pat ir Karaliaučiuje lankytis. Ten gyvenęs ne mažas lietuvių skaičius, taip pat ir kitose Karaliaučiaus srities vietovėse. Uždarbiai ten esą palyginamai geresni. Bet jųros pakraščiai plačiu ruožu akinai uždaryti.

Lankytis agitaciniuose susirinkimuose privaloma. Nesilankančioms gali tekti nukentėti darbovietėje ar kitaip. „Rinkimuose“ nedalyvauti negalima. Nuo jų atleiditi tik tarybiniai piliečiai (turtintieji „žaliuosius pasus“).

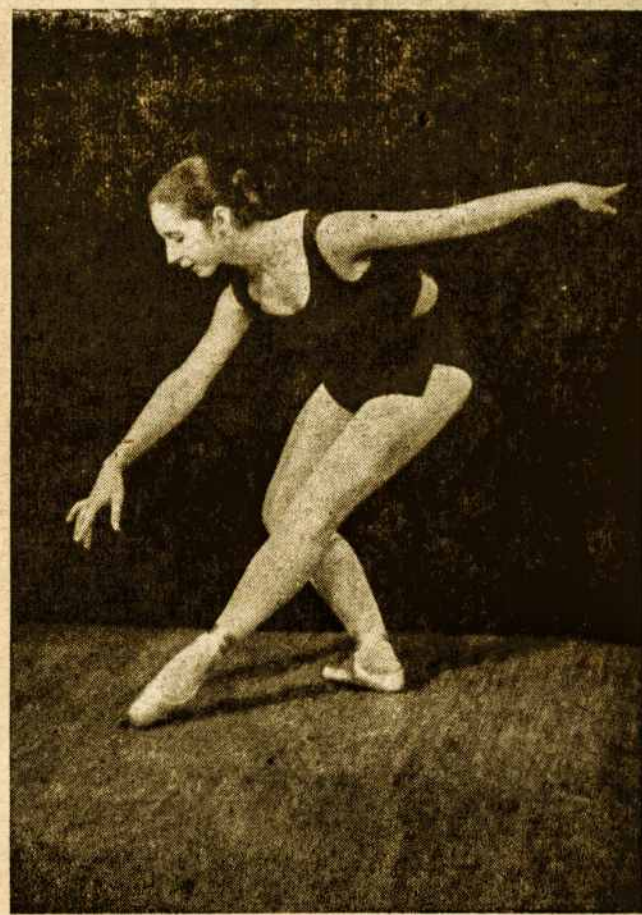
GRĮZUSIEJI IŠ SIBIRO IR IŠ VAKARŲ

Esą pavienių asmenų, grįžusių iš Sibiro, tačiau pavardžių neatšimena. Kita vertus, 1956 metais viena moteris išvyko pas savo vyrą į Sibirą savo noru. Jis ten dirbąs prie geležinkelio tiesimo darbu ir uždirbąs daugiau negu 1000 rublių. Ji jau prieš tai vasaros metu savo vyrą aplaukusi. Po to nusprendusi ir pati persikelti.

Iš Vokietijos sovietinės zonos 1954 metais grįžęs Janušys su šeima. Savo gyvenamąjį namą į Pikačiuose tačiau jis tik teismu keliu galėjęs atgauti. Ten gyvenę iš kitur atsikėlę žmonės.

NET PARTINIAI KOMUNISTAI NADOJASI BAŽNYČIOS PATARNAVIMAI

Komunistų agitaciniai susirinkimai rengiami dažniausia baž-

REGINA PLOKŠTYTĖ

Zingsnis Pirmyn

Praeitų metų lietuviškoje ir australiškoje spaudoje, daugiau ar mažiau, buvo rašyta apie lietuvių Reginę Plokštytę, studijuojančią klasinį baletą Anglijoje — Londone. (Tėv. Aidų 1957.10.3 — Nr. 38, Tėv. Žib. 1957.11.7 — Nr. 45, Ateitis 1957.12. — Nr. 10 ir The News — Adelaidėje lapkričio 19 d. 1957 — Nr. 10 691).

Netenka kartoti kiek ir kas ten rašoma, bet reikia pastebėti, kad jaunai mergaitei yra dvasinė parama jei apie ją pamini Amerikos, Kanados, bei Australijos spaudoje. Tuo priduo da daugiau išvertimų sunkiame studijiniame darbe.

Mums svarbu, kad lietuviškas jaunimas tremtyje, siektų mokslo meno, bei kitose srityse įsigyti specialybę. Neužkastų savo gabumus smulkiuose kasdieniniuose reikaliukuose. Tikime, kad ankščiau ar vėliau Lietuvai bus atstatyta laisvė, o jie (jaunimas) su visomis tremtyje įgytomis specialybėmis bus ten labai reikalingi.

1957 m. rugsėjo mėnesio Re-

gina buvo priimta į The Royal Ballet school — Sadler's Wells, vyresniųjų profesijos „A“ klasę, kurioje mokosi vien mergaitės. Bendrai mergaitės su berniukais — partneriais — sueina daryti kai kuriuos pratimus iš paskutinės „B“ klasės.

Kad galėtų šokti — pas de de ux — reikia išbūti „A“ klasėje vienus metus.

Laisvu laiku mokinės gali stebėti tuos baletu pratimus. Kartą Regina yra pasitarus: „Gaila, labai norėčiau toje pamokoje dalyvauti“.

Ir štai, laimė nusišypso iš 20 fies tik dviem mergaitėms — vienai iš jų Reginai Plokštytei. Už padarytą pažangą, pavasario terminui perkeliama į paskutinę klasę. Nereikėjo laukti metų, pasiekti po 3 mėn. įtempto darbo — ji šoka su partneriais.

Regina Plokš

IS MUSU

PARAPIJU

Melbourne

Kapelonas kun. Pr. Vaseris, 116 Cecil st., Williamstown, Vic. Tel. ML6060

REKOLEKCIJŲ TVARKA:

Rekolekcijos Melbourne lietuviams bus penktadienį ir šeštadienį prieš Vėrbas ir baigsis Vėrbų sekmadienį, (kovo 28, 29 ir 30 d.) Rekolekcijom vadovaus Tėvas S. Gaidelis S. J. Rekolekcijos vyks mūsų bažnyčioje — St. John's, East Melbourne.

Penktadienį, kovo 28 d. — 6.30 val. vak. konferencija, 7.30 v. v. Kryžiaus keliai, išpažintys. Išpažinčių klausys kun. J. Petrauskas, kun. P. Vaseris ir po minėtų pamaldų Tėv. S. Gaidelis S. J.

Šeštadienio rytą, kovo 29 d. — 9 val. šv. Mišios, pamokslas, Komunija. Išpažinčių bus klausoma nuo 8 val. ryto — Tėv. Gaidelis, kun. Petrauskas, kun. Vaseris.

Šeštadienio vakare, (kovo 29) — 6.30 val. konferencija ir palaiminimas. Išpažinčių klausys Tėv. Gaidelis ir kun. Vaseris.

Vėrbų sekmadienį, kovo 30 d. — pamaldos tuo pačiu laiku, kaip visuomet — 11.45 val. Mišios, pamokslas, Komunija ir rekolekcijų užbaigta — palaiminimas. Mišių metu išpažinčių klausys Tėv. Gaidelis.

Vėrbų sekmadienį visi sudarykime vieną didžiulę procesiją prie Dievo altoriaus ir sveikinkim Kristų, klodami Jam šakas po kojų, giedodami Hosana — priimdami Jį šv. Kuminijoje. Mūsų intencija tebūna: „Vesku mus, Kristau, į mūsų Jeruzalę — į tėvų žemę!“

Geriausia proga atlikti vėlykėnų išpažintį yra penktadienio vakaras ir šeštadienio rytas. Tuomet, kaip matote, daugiau kunigų klausys išpažinčių. Ir šeštadienio rytą priėmusieji Komuniją, raginami ją priimti taip pat ir Vėrbų sekmadienį. Vėlykėnų išpažintys tegu būna ne tik mūsų pareiga, bet ir beirda malda, bendras visų frontas už savuosius, už savo kraštą. Kiekvienas sekmadienį gali iki 9 val. pavalgyti pusryčius ir mūsų pamaldų metu priimti šv. Komuniją.

ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJAI Romoje, minint šv. Kazimierą, Melbourne pamaldų metu bažnyčioje surinkta £ 285.0. Pinigai tuoj bus persiūsti Kolegijai į Romą.

Brisbane

Sekandios pamaldos Brisbanės ir apylinkės lietuviams bus laikomos kovo 16 d. ir 23 d. 11 val., Villa Maria konvento bažnyčioje, Walley.

Kovokime su netikslumais

Vienas iš gražiausių mūsų žygių tremtyje, aš skaitau, yra mūsų gausios siuntinių siurtime savaraimiesiems vargstantiems pavergtoji tėvynėje. Tie gausingieji siuntiniai dar kartą parodo lietuvių duosnumą ir gerą širdį padėti vargstantiems broliams. Ta pagelba elna be jokio raginimo įrodinėjimo, o tikrai iš geros lietuviškos širdies. Nelengvai mes tuos svarus užkalame Australijoje. Tenka ir gero kaiti pavargti fabriko dulkėse, bet kada yra reikalsas padėti saviesiems — mes nesvyruojame. Siunčiame dalį savo uždarbio broliui ar sesei, kad ir jų gyvenimas būtų šviesesnis ir gražesnis ar tai pavergtoji tėvynėje ar tai Sibiro taigose.

Bet ne apie tai aš noriu kalbėti. Aš norėčiau keletą žodžių pasakyti apie pasitaikantį išnaudojimą to kilnaus lietuviško nusiteikimo. Siuntinių persiuntimo firmų turime pakankamai. Nieko negaliu pasakyti apie tas firmas, per kurias pakietėlių nesuimčiau. Todėl ir mano tikslas nėra nurodyti joms vieną ir kitą firmą. Negaliu pasakyti kuri iš jų geresnė ir kuri blogesnė. Aš noriu tik išskirti patį faktą.

Prieš kelis mėnesius aš siunčiau du pakietėlius per žinomą Melbourne firmą. Ta proga paprasčiau namiešiu kad atsiųstų važtaraščius, kurie paprastai eina kartu su pakietėliais. Tuose važtaraščiuose yra išvardintos visos išlaidos sąrašyje su maitais, persiuntimu, leidimo gavimu, transportu ir t. t. Gavęs važtaraščius ir pamatęs skirtumą tarp sumokėtų kainų ir kiek iš viso reikia mokėti, nuėjau pas firmos savininką pasikalbėti. Parodžius gautus važtaraščius firmos savininkas sušiko man grąžinti 11 svarų ir 7 šilingus.

Tačiau aš čia norėčiau paklausti, ar daug buvo tokių laimingųjų kurie gavo važtaraščius ir tuo pačiu turėjo galimybę atgauti perdė-

Kap. S. Gaidelio apsiostojimo vieta nuo kovo 12 d. iki kovo 24 dienai: Manresa, Kensington Terrace, Toowong. Telef. U.3818

Rekolekcijos Brisbanės ir apylinkės lietuviams šiemet vyks kovo 21, 22 ir 23 dienomis, Villa Maria konvento bažnyčioje.

Jų tvarka: penktadienį, kovo 21 d. 7.30 val. vakaro švenčiausio išstatymas. Įžanginė konferencija. Lietuvos Kryžiaus Keliai. Šeštadienį, kovo 22 d. 5 val. popiet — konferencija Vėlykėnų išpažintys. Sekmadienį, kovo 23 d. išpažinčių bus klausoma prieš Mišias, pradedant nuo 9 val. ryto. 11 val. pamaldos; rekolekcijų užbaigiamoji konferencija; bendroji brisbaniečių šv. Komunija. Švenčiausiojo išstatymas ir palaiminimas.

SYDNEY

Kovo 16 d. pamaldos Bankstowne St. Brendan's bažn. 10 val. 45 min.

Kovo 23 d. Wentworthville lietuviams pamaldos Karmelitų bažn. 10 val. 45 min. Išpažintys nuo 10 val. 30 min.

Wologongo lietuviams pamaldos nukeliamos į 30 kovoj, kurios bus svečias kun. Dr. P. Bačinskas ir prieš pamaldas (5 val. p.p.) išklausys Vėlykėnų išpažintį, o per šv. Mišias pasakys rekolekcijų pamokslą.

SEKMADIENIO MOKYKLA

Camperdowno sekmadienio mokykla vėl pradeda darbą kovo mėn. 16 d. 10 val. parapijos mokyklos klasėse. Kviečiami visi arčiau gyvenantieji vaikučiai — o taip pat prašomi tėveliai tuo pasirodinti, nes ir mokytojos: p.p. A. Bernotaitė ir A. Savickienė aukodamos savo darbą ir laiką nori turėti ir skaitlingą vaikučių būrelį. Kviečiami ir tėvai pasitarimui.

REKOLEKCIJOS

Džiaugiuosi galėdamas pranešti Sydnejaus lietuviams, kad visų pasiilgtas svečias kun. Dr. P. Bačinskas atvyksta praversti rekolekcijų. Rekolekcijos vyks Camperdowne kovo mėn. 28, 29 ir 30 d. todėl malonėkit tą laiką pasikirti dvasiniams reikalams, atsižandant nepabaigiamų darbų ir pasisvečiavimui.

Rekolekcijų tvarka panaši kaip kitais metais — vėliau bus paskelbta, tik pirmas vakaras — 28 d. bus skiriamas jaunimo rekolekcijoms. Jaunimo klausimai bus paliesti konferencijoje — kur galės ir jie patys klausimus iškelti, o po išpažinties, salėje bus svečio rodomi paveikslai iš S y d n e j a u s „Atžalyno“ ir Sporto Šventės Geelonge.

K.P.B.

DAINOS SAMBŪRIO KONCERTAS MELBOURNE

Paskutinis Dainos Mylėtojų Sambūrio koncertas Melbourne įvyko š.m. kovo mėn. 1 d. Cathedral Hall, Fitzroy. Sambūris davė lietuviškų koncertų Melbournei ir po vieną koncertą Geelonge, Adelaideje ir Sydnejuje. Atsisveikino su Melbourne padairavęs beveik visas savo repertuaro dainas jau prieš tai girdėtas Melbourne. O kad dainos paliktų atgarsį, visas koncertas buvo užregistruotas į plokšteles. Koncertui pasibaičius atsisveikinimo žodį tarė Sambūrio adm. L. Baltrūnas. Bendruomenės vardu padėkojo p. J. Motiejūnas.

Po koncerto įvyko pobūvis, kuriame dalyvavo visi sambūrio nariai su savo artimaisiais, svečiais ir bičiuliais. Gražiojo pobūvio nuo taikioje skambėjo sutartinės bei kitos liaudies dainos, kurios taip pat buvo užregistruotos į plokšteles.

Pobūvyje buvo atsisveikinta su išstojančiais dainioriais. Likusieji tik po 6 mėn. renkasi pirmą repeticiją. Kada ir kokiąjį formoje pasirodys naujasis sambūris — teks dar ilgai palaukti. **Dalyvavęs**

Vasario 16 - ji Perth

Iškilmingas nepriklausomybės paskelbimo minėjimas įvyko vasario 15 d. vakare. Minėjimą atidarė Valdybos pirmininkas Vl. Knis-kauskas, paprašydamas visus susirinkusius sugiedoti „Marija, Marija“.

Garbės prezidiuman pakvietė visus Perthę gyvenančius savorius kūrėjus, kurie tautiniais rūbais apsiėngusieji Gustaitis ir Klimaitis, buvo apdovanoti tautinių spalvų juostelėmis. Po to salėn buvo įnešta trispalvė ir sugiedotas tautos himnas.

Sveikino — savanorių kūrėjų vardu p. Klimaitis, „Good Neighbour atstovas; estų bei latvių atstovai nuodirdžiai linkėdami greito tautos išlaisvinimo.“

Paskaitą skaitė p. K. Miliauskas. Kalbėtojas atkreipė dėmesį į tai, kad tėvai jaustų pareigą su pažindinti vaikus su mūsų istorija, kad jiems būtų išaiškinta, kad nepriklausomybės paskelbimas nebuvo vienos dienos išdava, bet, kad tai amžių kovų vargų ir kančių išdava. Toliau, gana sutrauktai, davė svarbesnius istorijos įvykius minėdamas nepriklausomybės kovas, prelegentas, paprašė minutės atsisojimu pagerbti žuvusiuosius.

Meninėje šventės dalyje pasirodė gražūs būrys jaunimo išpildydamas ilgą gražią programą.

P. V. Kalinausko sustatytas montažas pradėdamas vaidilutėmis prie šventosios ugnies aukuro; toliau sekė lietuviškos motinos vaiko mokymas lietuviško rašto ir prie laisvės statulos. Nepriklausomas Lietuvos gyvenimas pavaizduojamas tautiniais šokiais. Visus šiuos vaizdus p. Kalinauskas palydi su savo kūryba.

Didesnį ir mažesni deklamatoriai iš širdies deklamavo: Gr. Knis tautaitė — „Siaurės pašvaistė“, R. Šeštokaite — „Akmenėlis turi šaltą širdį“ ir Z. Kilikauskaitė — „Kareivio Motina“.

Trys broliukai Bražonai padainavo „Sudiev sesutės lietuviutės“.

P. V. Rapšviečienė ir K. Miliauskas paruošė nemažą tautinių šokių grupę pašoko „Jonkeli“, „Rū-

Lietuvos Vardas Nuskambejo Pasaulyje

JAV GUBERNATORIAI SKELBĖ „LIETUVOS DIENĄ“. SENATORIAI, KONGRESMANAI, SPAUDAI IR RADIO LINKEJO LIETUVIŲ TAUTAI LAISVĖS.

Didelis JAV kongresmanų ir gubernatorių skaičius pasisakė Lietuvos reikalu senate ir kongrese. Gražias kalbas apie Lietuvą pasakė New York, Rhode Island, Delaware, New Jersey Connecticut, Ohio, Maine, Pennsylvania, Massachusetts, Michigan, Minnesota senatoriai pareiškdami tvirtą viltį, kad Lietuva atgaus nepriklausomybę.

JAV atstovų rūmuose, kada vasario 13 d. buvo pašvęstas specialus Lietuvos reikalui posėdis, pasisakė Lietuvos reikalui 60 atstovų tvirtindami, kad JAV niekada nepripažino ir nepripažins Lietuvos okupacijos. Pagrindinę kalbą atstovų rūmuose pasakė kongresmanas Daniel Flood, kurią baigė lietuviškais žodžiais: „Kas bus, kas nebus, o Lietuva nepražus!“

gelius“. Ypač visiems labai patiko vyrų šokis „Mikita“, kurį šoko L. Gustas, E. Klimaitis, I. Miliauskas ir E. Saunorius. B. Garnytė, akomparuojant J. Kamineckaitę, pašoko „Suntė mane motinėle“ ir „Aš mergytė“. I. Kamineckaitė pašoko „Valsą“, akompanavo I. Karabevičiūtė. p. Taškūnas akordeonu pagrojo tautinių dainų, o p. Bražonienė įausmingai paskaitė savo eilėraštį „Ar atsimeni“.

Minėjimas užbaigtas anglių himnu. Sekmadienį, vasario 16 d., į pamaldas atsilankė J.E. Vyskupas Rafferty, šv. Mišios buvo aukojamos už Lietuvą. Kun. Kemešis pasakė gražų pamokslą ir angliskai, kreipdamasis į J.E. vyskupą, papasakojo apie buvusį gražų ir taikų gyvenimą nepriklausomoje Lietuvoje, apie stebuklingas vieto-

ves, apie gilų lietuvių tikėjimą, kuris ir šiose sunkiose bandymo dienose nepajėgiamas užslopinti. Pasibaigus pamaldoms J.E. vyskupas Rafferty pasakė trumpą kalbą. Jis priminė, kad jo gimtasis kraštas irgi kentėjęs ilgus metus priespaudą todėl jis tiki, kad su Dievo pagelba, Lietuvai greit pasibaigs kančių metas. Baigdamas J.E. vyskupas pabrėžė: „Mokykite savo vaikus lietuviškai kalbėti, mokykite juos garbingos jūsi istorijos, nes tik būdami geri lietuviai, mylėdami savo tėvų gimtą žemę, jie bus geri ir kitoje šalyje žmonės“.

Šioks vyskupo pareiškimas tikrai turėtų pasiekti tų tėvų tautinius jausmus, kurie yra pasidavę likimo valiai, leiddami vaikams užmiršti gimtąją kalbą. Po pamaldų su J.E. vysk. Rafferty buvo padaryta nemažai nuotraukų. Ypač jis grožėjos tautiniais p.p. Baronienės ir Bražonienės rūbais. Šie rūbai yra išaušti dail. A. Tamošaitienės Kanadoje. Žmonijų pagyginus, tiek bažnyčioje, tiek minėjime buvo nemažai, tačiau vis dėlto galėjo būti dar daugiau.

Sekmadienį, per vietas radiją, 8 val. ryto buvo duodama lietuviškos muzikos ir australų visuomenės buvo supažindinti su šios dienos lietuvių švente. **V.S.**

Betonia Trading co.

persikėlė į 29A Led St.

prie Footscray stoties

DARBO LAIKAS SIUNTINIŲ SIUNTIMO REIKALU:

Pirmadieniai — penktadieniai nuo 12 val. iki 6 v. v. Šeštadieniai nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.

"ROMUVA."

Overseas Parcel Service

PRIIMAMI JOSŲ PACIŲ SUPIRKTI SIUNTINELIAI

PERSIUNTIMUI Į LIETUVĄ IR USSR

Sav. L. Vacbergas

36 WALPOLE ST., KEW, VIC.

VAŽIUOTI LIGI 36 SUSTOJIMO 42, 44, 45, 47 ir 48 NR.

TRAMVAJAI ARBA KEW AUTOBUSU IKI KRYŽKELES

Tel. WM 6032

Atskirų valstijų gubernatorių išleido savo valstijose "Lietuvos Dierai" skirtas proklamacijos išreikšdami pagarbą Lietuvai ir lietuvių tautai. Tokias proklamacijas išleido: Illinois, Californijos, Indiano, Michigano, New Yorko, Ohio, Wisconsin, Massachusetts, Maryland, Floridos, Connecticut, ir New Jersey gubernatoriai.

Lietuvos Laisvės šventę paminėjo visa eilė JAV laikraščių, žinių agentūrų bei radiofonų. Vedamajį straipsnį Lietuvos reikalui talpino net vienas didžiausių JAV laikraščių: "New York Times".

JAV UZS. REIKALŲ MINISTERIO PAREIŠKIMAS PABALTIO KLAUSIMU

JAV-ų užsienio reikalų ministeris Dulles Lietuvos nepriklausomybės sukakties išvakarėse pasakė labai aiškų oficialų pareiškimą Pabaltijo valstybių klausimu. Pareiškime pasakytą, kad Sovietų Sąjunga, nors ir buvo pripažinusi Lietuvos ir Latvijos ir Estijos nepriklausomybę, 1940 metais vis dėlto tuos kraštus jėga įjungė į Sovietų Sąjungą.

Pareiškime toliau sakoma: Jungtinės Amerikos Valstybės ir toliau laikosi nusistatymo, kad sarktykiai tarp visų tautų turi būti grindžiami lygybės, teisingumo ir teisėtumo principais. Jungtinės Amerikos Valstybės yra įsitikinusios, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės turi teisę patys pasirinkti sau politinę, ekonominę ir kultūrinę sistemą.

Nepriklausomybės ir laisvės melė yra būdinga Pabaltijo tautų žmonėms. Tų savybių dėka šie žmonės padarė vertingą įnašą ir į JAV išsivystymą. **JAV vyriausybė yra tikra, kad tos pačios savybės padės Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms pernešti dabartinę tragediją ir įgalins juos atgauti teisę, kurios jiems yra neteisėtai paglemžtos, pareiškė užsienio reikalų ministeris Dulles.**

Taigi aplamai paėmus visa didžioji amerikiečių tauta Vasario 16 d. proga išgirdo apie Lietuvą ir jos reikalavimus.

I LIETUVIUS PRABILO KANADOS VYRIAUSYBĖS NARIAI

Lietuvos nepriklausomybės sukakties Kanados lietuvių buvo švenčiama visą savaitę. Ypač išpušindį minėjimai įvyko Toronte. Metropolitan Institute lietuviškos programos vyko jau eilę dienų prieš Vasario 16 d. Vasario 14 d. King Edward viešbutyje įvyko spaudos konferencija, kurioje vietos spaudos ir radiofonų atstovai buvo informuoti apie Lietuvos reikalus. Atvyko ne mažai ir mažumų laikraščių atstovų. Konferencijai vadovavo apylinkės pirmininkas S. Manavičius, dar apie Lietuvą paminėjo gen. Konsulas V. Gyllys, be to, kalbėjo darbo ministerio parlamentinis pavaduotojas A. Maloney ir keli radio komentatoriai.

Vasario 16 d. išvakarėse St. Francis bažnyčioje pamaldas atliko vysk. Alen ir ta proga pasakė nuodirdų žodį lietuviams. Tą dieną per vietos radio buvo išpildyta plati programa anglių ir lietuvių kalbomis.

Vasario 16 d. Odeon salėje įvyko iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvavo Kanados užsienio reikalų ministeris S. Smith, darbo ministras A. Maloney, Toronto miesto burmistras N. Phillips, organizacijų vadovai, konsulai ir parlamentariai.

Taip pat iškilmingai Vasario 16 d. paminėta Montrealyje ir kitose Kanados vietovėse. Nepriklausomybės šventės proga lietuvių sveikino visa eilė vyriausybės narių, jų tarpe ir Kanados ministras pirmininkas J. Diefenbaker.

Kanados spauda davė išsamų straipsnį apie Lietuvą ir jos laisvės pastangas k.t. "Toronto Daily Star", "The Telegram", "The Globe and Mail" ir kiti.

ANGLIJS LIETUVIŲ KREIPĖSI Į DIDŽ. BRITANIJOS MINISTERĮ PIRMININKĄ LIETUVOS LAISVĖS REIKALAIS

Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga Londono lietuvių atliko gerą žygį, pasiūdamai Didž. Britanijos ministeriui pirmininkui rezoliuciją Lietuvos laisvės reikalui. Rezoliucijoje t.k. sakoma: "Su dideliu liūdesiu konstatuojame, kad ligi šiol mes vis dar nematome jokių ženklų, kurie rodytų, jog šioji baisi neteisybė būtų atitaisoma..."

Akyvaizdoje esamos neteisybės mes nutarėmė:

1. Protestuoti visu griežtumu prieš Lietuvai ir kitų Pabaltijo valstybių pavergimą.
2. Pareikšti Britų vyriausybei Lietuvos žmonių dėkingumą už tai, kad ji ligi šiol atsisakė pripažinti prievarta padarytąjį Lietuvos

prijungimą prie Sovietų Rusijos. 3. Apeliuoti į Britų vyriausybę, kad ji palaikytų sutarčių šventumo principą ir kad ji reikalautų, jog Sovietų Rusijos vyriausybė laikytųsi Atlanto ir Jungtinių Tautų chartos principų ir taip pat tvarkingai pildytų savo ankstyvesnes sutartis.

Prasityti Britų vyriausybę paversti visas jai įmanomas priemones, kad Sovietų Rusijos Lietuvai padarytosios neteisybės būtų atitaisytos ir kad pavergtieji Lietuvos žmonės galėtų atgauti savo laisvę ir nepriklausomybę.

Minėjimas Londone, suruoštas Krašto Valdybos Vasario 16 d. Minėjimui vadovavo Kr. Valdybos pirmininkas M. Bajorinas. VLIKo pirmininkas Dr. A. Trimakas savo sveikinime t.k. ragino visus be pažiūrų skirtumo įsijungti į Lietuvos laisvinimo darbą, politiškai, morališkai ir medžiagiškai pareminant VLIKo veiklą. Vyskupas V. Padolskis parašė: "Nepasąkėsime svetimųjų jūroje, stengkimės išlikti lietuviški, kur bebūtume... Branginkime savo lietuviškas tradicijas. Jomis gėrisi ir svetimi". Sveikino taip pat St. Lozoraitis, PLB Vokietijos krašto veld. pirmininkas E. Simonaitis ir kit. Sveikino ir žymūs britai.

Įtakingiausias anglių laikraštis "The Times" įsidedo platų straipsnį su žemėlapiu apie Pabaltijo kraštus. Taip pat Londono lenkų laikraštis "Dziennik Polski" palankiai šį kartą atsiliepė apie lietuvių ir Lietuvą.

LIETUVOS VARDAS PLAČIAI IŠGARSINTAS IR VOKIETIJOJE

Spaudos konferencija Stuttgarte, ruošta Baltų Tarybos vasario 17 d. Zepellino viešbutyje. Konferencijos organizavimu rūpinosi latvių atstovas mag. iur. A. Šildis; iš latvių dalyvavo taip pat min. R. Liepinš, iš estų — A. Joonson. Į konferenciją atvyko be spaudos atstovų ir kai kurių telegramų agentūrų atstovai. Dr. P. Karvelis savo kalboje įspėjo laisvosioms Vakarų nesiduoti į koegzistenciją su Maskva. Susitaikius su esama padėtimi (status quo), šimtas milijonų europiečių būtų palikti vergijoje. Jų kalbos ištraukos tilpo vėliau daugelyje vokiečių laikraščių.

GERAI PAVYKĖS MINĖJIMAS BONNOJE

Minėjimą vasario 22 d. suruošė Lietuvių Studentų Sąjunga Vokietijoje. Bonnos universiteto didžiojoje salėje, papuoštoje lietuvių ir Vokietijos vėliavomis, be lietuvių ir kitų pabaltiečių, susirinko ir daug vokiečių, jų tarpe eilė vokiečių vyriausybės, parlamento, universiteto atstovų ir šiaip žymių asmenų. Po įžanginės kalbos Tremtinių reikalams ministerijos tarėjas Dr. Werner Essen skaitė temą "Vokietija ir Lietuva 1918 metais ir vėliau". Paskaitininkas pabrėžė lietuvių tautos ryškų savitovumą. **Dėka savo tautinės kultūros ir politinio susipratimo lietuviai iškentė nesužlugdyti šimtmečių vergiją. Pabrėžė taip pat lietuvių kalbos vertingumą ir senumą.**

Fed. Vokietijos parlamento atstovas ir užsienio reikalų komisijos narys Fritz Berends kalbėjo tema "Lietuvos vaidmuo Europoje, dabartinės politikos perspektyvoje". Jis ragino nepasiduoti rezinacijai, bet išlaikyti viltį, kad nepriklausoma Lietuva vėl bus atstatyta.

Spaudos konferencija Bonnoje įvyko vasario 24 d., kurioje Pabaltijo tautų atstovai dėstė savo reikalavimus. "Reutlinger Generalanzeiger" (vasario 25 d.) komentuosdamas tą konferenciją, pažymė, kad iš tų kraštų kilę politikai pažįsta sovietinę praktiką iš savo pačių patyrimo. **"Kai jie ką sako, tai reiktų jų atidžiai klausytis",** rašo komentatorius.

Iškilmingai Vasario 16 d. buvo atšvęsta Reutlingeno, Dillingeno, Bambergų, Weheno, Geethshach ir kitų vietovių lietuvių koloirijoje.

Visa eilė vokiečių radiofonų net pakartotinai davė pranešimus Lietuvos reikalui. 28 V. Vokietijos laikraščiai įsidedo savo bendradarbių ar žinių agentūrų pranešimus bei straipsnius ir plačiai pasisakė Lietuvos laisvės reikalui.

SKELBIA MALDOS DIENĄ VOKIETIJOJE

Passau vyskupas, Mons. Simon Konrad Landersdorffer, kviečia savo vyskupijos tikinčiuosius skirti už Tylos Bažnyčią ypatingą Maldų Žygį š.m. Kančios Sekmadienį kuris bus kovo mėn. 23 d. — Maldose — sako Passau Vyskupas — ypač bus prisimenama lietuvių tauta, kuri šiais metais švenčia 500 metų sukaktį nuo savo Globėjo šv. Kazimiero gimimo.

PRANEŠIMAI

ALB MELBOURNO APYLINKĖS VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

1958 m. kovo mėn. 23 d. (sekmadienį) 13 val. šv. Jono parapijos salėje šaukiamas visuotinis Melbourne Apyl. narių susirinkimas. Susirinkimo darbotvarkė sekanti:

- 1) Susirinkimo atidarymas
- 2) Mandatų komisijos sudarymas
- 3) S-mo pirmininkaujančio rinkimas
- 4) Valdybos veiklos pranešimas
- 5) Finansinė apyskaita
- 6) Kontrolės komisijos pranešimas
- 7) Garbės Teismo pranešimas
- 8) Paklausimai dėl pranešimų
- 9) Diskusijos dėl pranešimų ir finansinės apyskaitos tvirtinimas
- 10) Apylinkės Valdybos rinkimai
- 11) Kontrolės Komisijos rinkimai
- 12) Garbės Teismo rinkimai
- 13) Einamieji reikalai ir sumanymai
- 14) Susirinkimo uždarymas.

Pastaba. A.L.B. Statuto paragrafas 10 numato: "Susirinkimas įvyksta dalyvaujant ne mažiau kaip pusei pilnateisių apylinkės lietuvių. Kviečiamu laiku reikalaujamam skaičiui nesusirinkus, po pusvalandžio susirinkimas įvyksta nežiūrint dalyvių kiekio, bet jis tegali tarti tuos dalykus, kurie buvo pažymėti susirinkimo kvietime".

Visi lietuviai prašomi nepamiršti savo pareigos ir dalyvauti visuotiniame narių susirinkime.

ALB Melbourne Apyl. Valdyba
* * *

PAGERBIMAS KULTŪRININKUI

Adelaidės Apylinkės Valdybos suauktame vizų Adelaidės lietuviškų organizacijų atstovų pasitarime, vienbalsiai nutarta surašyti muzikui ir ilgamečiui Adelaidės "Lituanian" choro vadovui, p. J. Simkui, jo penkiasdešimties metų amžiaus sukaiktuvių proga pagerbimo pobūvį — vaišes.

Pagerbimo pobūvis įvyks Adelaidės Lietuvių Namuose, Eastry Street, Norwood š.m. kovo mėn. 15 d. (šeštadienį), pradžią 7 val. vak.

Norintieji dalyvauti šiame pobūvyje be atidėlioimo užsirašo pas Moterų Sekcijos Pirmininkę, p. Garbalauskienę, arba pas Apylinkės Valdybos Pirmininką S. Cibirą (L2711), arba "Lituanian" choro administratorių, p. L. Gerulaitį, (LU 4044.)

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba
* * *

KAT. MOTERŲ DRAUGIJA MELBOURNE

ruošia turtingą įvairių daiktų loteriją. Virš 500 įvairiausių fantų. Bilietų kaina 1 šil.

Loterija įvyks Vėrbų sekmadienį, kovo 30 d., tuoj po lietuvių pamaldų mažojo parapijos salėje.

Dėl išvaži